Det store internet

Navn: _____

Klasse: _____

© legoglektie.dk

Hvad er en internettet?

Internettet er en af de vigtigste opfindelser i det 20. århundrede.
Det er et kæmpestort netværk af computere, som kan dele information og data med hinanden ved hjælp af et særligt computer sprog.

Internettet opstod i 1960'erne, ud fra et behov hos det amerikanske militær for bedre at kunne udveksle information mellem forskelle enheder. Siden er det vokset, så det i dag er et verdensomspændende netværk. Der er ingen der ejer Internettet, det tilhører os alle.

WWW står for "World Wide Web" (verdensomspændende net).

For at bruge internettet, skal du have adgang til en computer med en internetbrowser, samt en internetforbindelse.

En internetbrowser er et program på computeren, som henter information, ud fra de ordrer du giver. Der findes flere internetbrowsere, f.eks. Google Chrome, Internet Explorer, Mozilla Firefox og Safari.

I browseren kan du skrive titlen på en hjemmeside, eller du kan bruge en søgemaskine.

Den mest udbredte søgemaskine er Google. I søgefeltet skriver du dine søgeord. Herefter kommer Google med en masse forslag.

Internettet kan bruges til:

- Kommunikation (e-mail og videotelefoni).
- Information (nyheder, TV, radio, trafik, opskrifter, leksika og adresser).
- Specielle funktioner (netbank, skat, billetbestilling, rejser, e-boks og e-handel).

© legoglektie.dk

Hvad er en hjemmeside?

En hjemmeside er en side på internettet. Du kan finde en på de fleste elektroniske enheder, såsom din computer, mobil eller tablet.

En hjemmeside består ofte af en forside, samt tilhørende undersider, som man åbner via en menu. Ejerne af en hjemmeside er typisk privatpersoner, foreninger eller virksomheder.

Den består ofte af en blandning af tekster og billeder, men kan også indeholde videoer eller være en webshop.

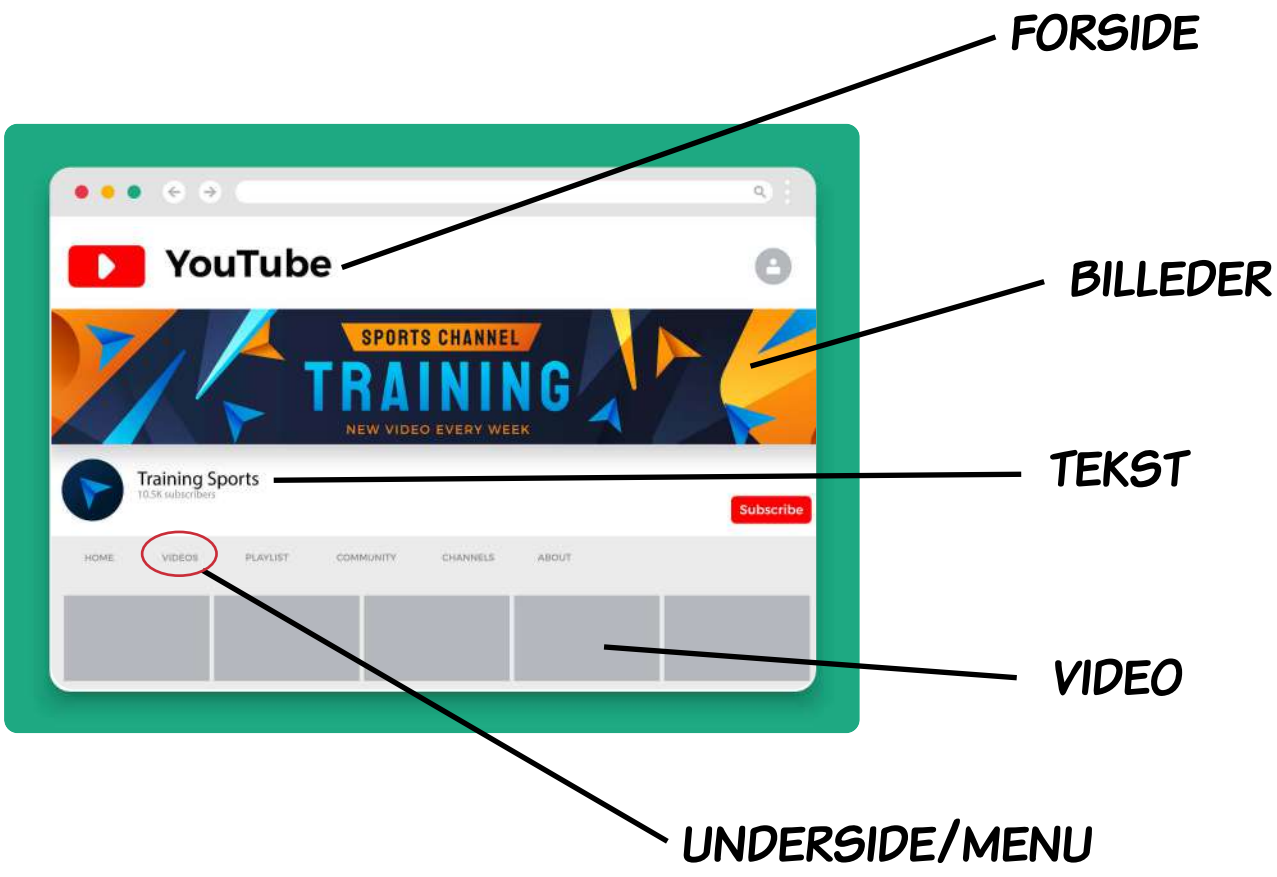

© legoglektie.dk

Hvad er en app?

App er en forkortelse af "applikation", som betyder program. En app er et miniprogram, man kan downloade. Apps findes både til telefoner og til computere. En app er lavet til at hjælpe brugeren med at udføre en eller flere handlinger. Det kan være at tilføre brugeren ny viden, yde en service eller underholde. Nogle apps koster penge at downloade, andre apps er gratis. Du kan se eksempler på apps her:

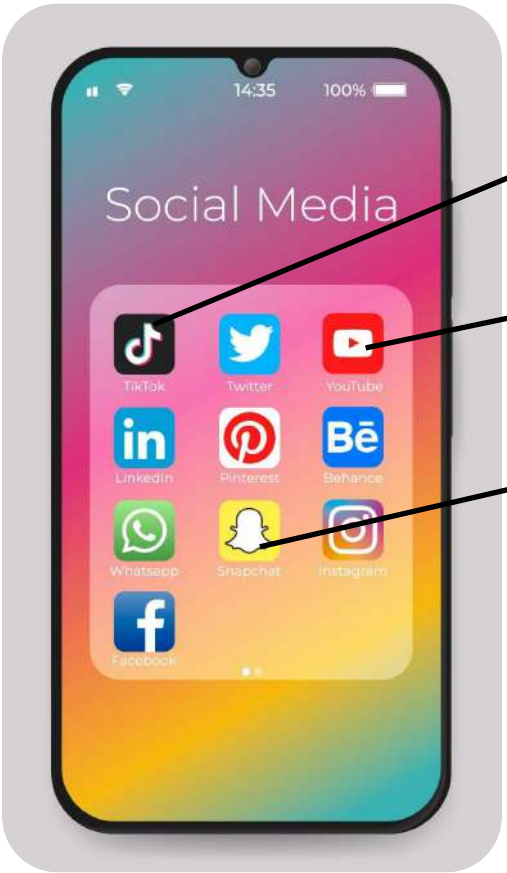

TIK TOK

UNDERHOLDNINGSAPP

YOUTUBE

UNDERHOLDNINGSAPP

SNAPCHAT

UNDERHOLDNINGSAPP

OPLYSNINGSAPP

I disse apps kan du få ny viden ved at læse nyheder eller lytte til bøger.

SERVICE APP

Apps som disse gør, at man f.eks. kan sende penge til en anden eller betale med telefonen.

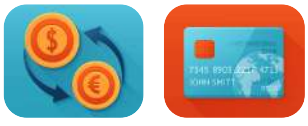

© legoglektie.dk

Hjemmesider og apps

Skriv 3 **hjemmesider,** som du bruger:

1. _____
2. _____
3. _____

Skriv de 3 ***apps,*** du bruger mest:

1. _____
2. _____
3. _____

© legoglektie.dk

Sociale medier

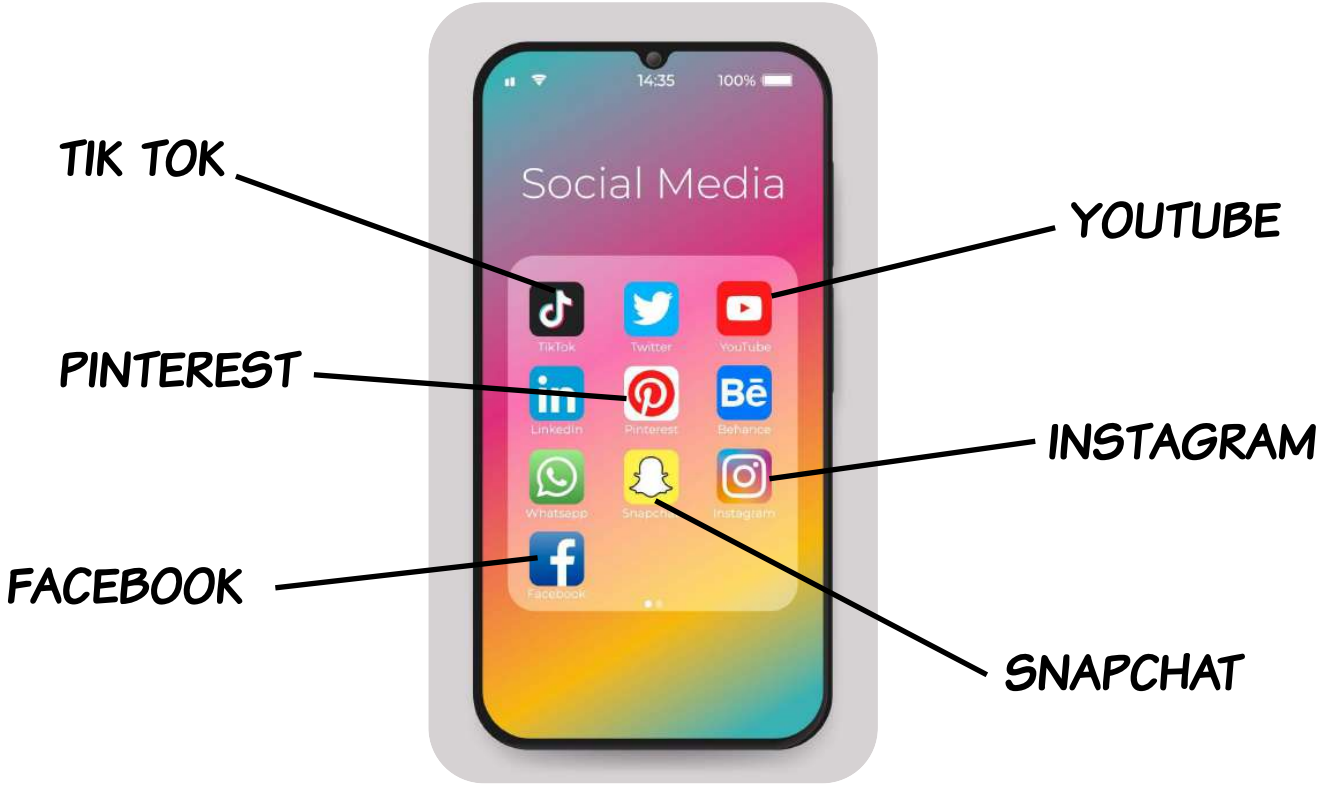

Sociale medier er apps eller hjemmesider, som gør det muligt at kommunikere med andre online. De bliver også brugt til at se indhold såsom billeder, tekst eller videoer. Mange sociale medier bliver brugt til at skrive med både venner, familie, klassekammerater og på tværs af lande. For at gøre brug af sociale medier, skal man bruge en internetforbindelse. Man starter med at oprette en profil. Man skal dog ofte være 13 år for at kunne oprette en profil på f.eks. facebook, snapchat og instagram.

© legoglektie.dk

Sociale medier

Skriv de 3 **apps,** du bruger mest, og skriv hvorfor, du bruger dem:

1. _____

HVORFOR? _____

2. _____

HVORFOR? _____

3. _____

HVORFOR? _____

© legoglektie.dk

Sociale spil

Man kan også snakke/skrive med andre, når man spiller online spil. Der findes flere sociale spil, hvor man kan snakke eller skrive chatbeskeder med andre spillere. Det kan være folk fra hele verden.

Spillet Among Us er et eksempel på et spil, hvor man kan kommunikere med andre spillere.

Også Fortnite er et spil, hvor det er muligt at snakke og skrive med andre spillere.

Mange børn mødes online på disse spiltjenester og snakker sammen. Selvom man ikke kan se den anden spiller eller ved, hvem det er, er det dog vigtigt, at man holder den gode tone.

Har du prøvet **Among Us** eller **Fortnite**?

☐ JA ☐ NEJ

© legoglektie.dk

Din tid

Nu er det tid til at få et overblik over din tid. Vi starter med at se på, hvilke medier du bruger, og hvor lang tid du bruger på dem.

Sæt kryds ved ja eller nej, hvis ja - skriv hvor mange timer om dagen.

INSTAGRAM ja ☐ nej ☐ _____ timer

YOUTUBE ja ☐ nej ☐ _____ timer

SNAPCHAT ja ☐ nej ☐ _____ timer

TIK TOK ja ☐ nej ☐ _____ timer

FACEBOOK ja ☐ nej ☐ _____ timer

ANDRE? _____

© legoglektie.dk

Din tid

Svar på spørgsmålene.

Har du nogensinde snakket/skrevet med nogle, som du ikke kender på sociale medier eller andre online tjenester?

Hvis ja, hvordan var din oplevelse? Var de søde? Snakker/skriver I stadig sammen?

Hvordan synes du man skal opføre sig på de sociale medier eller andre online tjenester? Sæt ring, eller skriv selv:

Tale pænt

Passe på med at lave sjov

Spørge om tilladelse

Skælde ud

_____

_____

© legoglektie.dk

Hvad er vigtigt?

Vi bruger meget af vores tid på vores telefoner, playstations og computere.

Hvad betyder noget for dig, når du bruger tid på de sociale medier eller andre online tjenester? Sæt kryds og skriv selv:

- [ ] FLOTTE BILLEDER
- [ ] TIDSFORDRIV
- [ ] JEG KAN VÆRE KREATIV
- [ ] DET SKAL VÆRE SJOVT
- [ ] AT JEG SER ANDRES LIV
- [ ] AT JEG KAN SNAKKE/SKRIVE MED ANDRE

Hvad er vigtigt for dig? Skriv selv.

© legoglektie.dk

Regler og vaner

Det er vigtigt at tænke sig om, når man er på nettet. Nu skal vi prøve at blive klogere på regler og vaner derhjemme og i skolen.

Find en makker og snak om spørgsmålene sammen.

HAR I AFTALT EN SKÆRMTID HJEMME VED JER?

ER DER NOGLE APPS ELLER HJEMMESIDER, DU IKKE MÅ BRUGE?

HVILKE REGLER HAR I DERHJEMME OMKRING BRUG AF TELEFON?

MÅ I BRUGE TELEFONEN I SKOLEN?

BRUGER DU DIN TELEFON, INDEN DU SKAL SOVE?

MÅ DU SNAKKE/SKRIVE MED FREMMEDE PÅ SOCIALE MEDIER?

HVOR LANG TID TROR DU, AT DU KAN UNDVÆRE DIN TELEFON, COMPUTER, PLAYSTATION?

BRUGER DU DIN TELEFON, NÅR DU ER SAMMEN MED DINE VENNER?

© legoglektie.dk

Tonen på nettet

Når man er online, uanset om det er på sociale medier eller spil, er der ting, som er vigtige at huske.

Find en makker og find sammen på 7 "regler", man skal følge, når man er på nettet.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____

© legoglektie.dk

Tonen på nettet

Nu har I selv prøvet at finde på nogle regler. Her kommer nogle retningslinjer, som UNICEF har lavet, omkring hvordan det er bedst at opføre sig på nettet.

1. Tal pænt

2. Vær tydelig (det kan være svært at skelne mellem, om det var "for sjov" eller ikke på skrift)

3. Tænk, før du skriver

4. Spørg om tilladelse (før du deler et billede eller en video af andre)

5. Tal med en voksen (hvis du oplever noget ubehageligt)

6. Husk, at internettet aldrig glemmer

7. Vær et forbillede (du skal behandle andre, som du selv vil behandles)

Er I enige i de 7 retningslinjer?

© legoglektie.dk

Troll på nettet

En troll på nettet er ikke grønne, ulækre og uhyggelige væsner. Det er personer, som skriver dumme og trælse kommentarer på opslag, billeder eller videoer, med det formål at provokere andre. En troll vil altid prøve at udstille andre, ved at gøre grin med dem, skrive grimme ting til dem eller true dem. De kan være skræmmende, men hvis man møder en troll på nettet, er det bedste, man kan gøre, at ignorere personen.

Har du nogensinde mødt en "troll" på nettet?

☐ JA ☐ NEJ

Hvorfor tror du, at nogle troller på nettet?

© legoglektie.dk

En troll

Find en makker og snak sammen om spørgsmålene.

HVAD KENDETEGNER EN TROLL?

HVORFOR TROR I, AT EN PERSON TROLLER?

HVORDAN TROR I, DET ER AT BLIVE TROLLET?

HVAD KAN KONSEKVENSEN VÆRE AF AT TROLLE?

KENDER DU NOGLE, SOM ER BLEVET TROLLET?

HVORDAN TROR I, AT EN TROLL SER UD?

© legoglektie.dk

Falske profiler

Der findes mange falske profiler på sociale medier og andre tjenester.

Personer, der laver en falsk profil, gør det i et andet navn end deres eget. De prøver at udgive sig for at være en anden.

Nogle laver en falsk profil, for at lave sjov eller mobbe andre.

Falske profiler bliver lavet, fordi personen ikke ønsker, at folk skal finde ud af, hvem de i virkeligheden er.

Har du nogensinde prøvet, at en falsk profil ville i kontakt med dig?

☐ JA ☐ NEJ

Hvordan tror du en person, som har en falsk profil, ser ud?

Tegn personen.

© legoglektie.dk

Nemt at gemme sig

Det er nemt at lave en falsk profil og gemme sig bag et andet navn. Man behøver ikke tage billeder af en selv, eller skriv sit rigtige navn. Derfor kan det være svært, at opdage om en profil er falsk. Ikke del priate informationer eller sende billeder, til en som du ikke er sikker på hvem er.

Sæt en streg fra personen og hen til den profil du tror den tilhører:

Mathilde Kristensen 12 år Job: Går i skole	
Inga Hansen 75 år Job: Pensionist	
Peter Nielsen 45 år Job: Bilforhandler	

I virkeligheden kunne det sagtens være Peter Nielsen, som har oprettet en profil i navnet Mathilde Kristensen.

Hvis du deler informationer med en person, så vær sikker på, at du ved, hvem det er.

© legoglektie.dk

Sådan bliver du snydt

Sæt kryds.

Husker du at være kildekritisk på nettet?

At være kildekritisk betyder, at man forholder sig til, om kilden er troværdig, og om det, der står, er sandt.

Tror du på alt, hvad du læser på nettet?

ja ☐ nej ☐

Passer du på dine kodeord?

Dine kodeord er vejen ind til alle dine private informationer. Dine beskeder, mails, billeder osv.

Husker du at ændre kodeord en gang imellem og bruge forskellige kodeord til de forskellige platforme?

ja ☐ nej ☐

Husk aldrig at dele personlige oplysninger!

Aldrig del personlige oplysninger såsom kodeord, pinkoder og adresse!

Nogle mennesker forstår ikke, hvordan man opfører sig og kan finde på at stjæle dine oplysninger og misbruge dem.

Husker du at værne om dine personlige oplysninger på nettet?

ja ☐ nej ☐

© legoglektie.dk

Sådan bliver du snydt

Sæt kryds.

Trykker du "ja" til ting?

Man kan trykke "ja" eller "tillad" til mange ting på nettet. Det er vigtigt at være opmærksom. Det samme hvis du modtager et link eller en mail, som ser underlig ud.

Det er nemt at plante en virus, som kan gå ind og se dine koder og personlige oplysninger.

Husker du at læse grundigt igennem, inden du trykker "ja", "tillad", eller inden du åbner et link eller en mail? Gør det aldrig, hvis du har den mindste mistanke om, at det er virus.

ja ☐ nej ☐

Vidste du, at cookies efterlader spor på nettet?

Cookies er noget, du kan trykke ja eller nej til på hjemmesider. De gemmer oplysninger om, hvad du foretager dig inde på den pågældende hjemmeside.

Trykker du altid "ja" til cookies?

ja ☐ nej ☐

© legoglektie.dk

Hvordan opdager vi snyd?

Både på facebook, instagram og tiktok er der utrolig mange falske profiler. Folk, som laver falske profiler, er gode til at få det til at se ægte ud. De kan f.eks. bruge billeder fra ægte profiler (identitetstyveri), eller lave opdateringer/opslag som ser ægte ud. Der er dog nogle ting, som man kan kigge efter, når man skal finde ud af, om det er en falsk profil.

1 Tjek profilens billeder.

Hvis personen har lagt en masse billeder op samme dag, og hverken har nogle likes eller kommentarer, skal du være opmærksom på, om det er en falsk profil. Eller hvis der ingen billeder er.

2 Kig på profilens venner og følgere.

Hvis personen ingen venner eller følgere har, eller har flere tusinde og ingen likes eller kommentarer får, er det højst sandsynligt også en falsk profil.

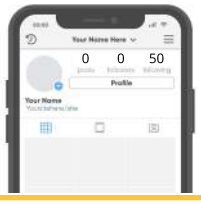

© legoglektie.dk

Hvordan opdager vi snyd?

3 Se efter et flueben.

Når du er på virksomheders hjemmesider eller på instagram, skal du kigge efter et blåt eller gråt flueben. Det betyder nemlig, at denne hjemmeside eller instagramkonto er blevet bekræftet i at være ægte.

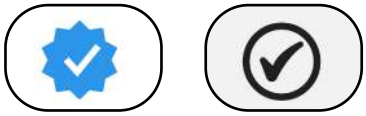

4 Er profilen meget ny?

Vær opmærksom på, om alt er nyt på profilen.

Er både billederne og opslagene nye, eller er der slet ingen billeder eller opslag, skal du være opmærksom på, at det kan være en falsk profil.

© legoglektie.dk

Er du nogensinde blevet snydt?

Det er forholdvis nemt at blive snydt på nettet. Man skal være opmærksom på, hvem man skriver med, og hvad man skriver om.

Find en makker og snak om spørgsmålene sammen.

Er du nogensinde blevet spurgt, om du vil dele din kode til personlige kontoer?

Har du prøvet at skrive/snakke med nogle, du ikke kender?

Har du prøvet, at fremmede har kontaktet dig?

Hvad gør du for at finde ud af, om en hjemmeside er sikker?

Hvad kigger du efter, når du skal se, om en profil er falsk?

Har du nogensinde prøvet, at der er blevet lavet en profil i dit navn? Hvis ja, hvad gjorde du ved det?

Hvad gør du ved en venneanmodning eller en følgeranmodning fra en, du ikke kender?

© legoglektie.dk